

ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΜΑΡΓΟΥΝΙΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΛΓ'.

*Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ σοφωτάτῳ ἐν ἱερεῦσι
κυρίῳ Νικολάῳ τῷ Ῥοδίῳ, Μάξιμος τα-
πεινὸς Κυθήρων ἐπίσκοπος εὖ πράττειν.*

Καὶ κακῶς ἀπαλλάττειν κομιδῇ κεκινδύνευκα
πρὸς τὴν τῶν δεινῶν ὑπερβολὴν ἀφορῶν καὶ τὴν
τινῶν τῶν νῦν σωζομένων ἀνθρώπων δυσμένειαν·
καὶ γὰρ οὐκ ἂν ἔχει τις ὅλως ὅποι καὶ τράποιτο
ἐντεῦθεν προφανῶς ἐπηρεαζόμενος, ἀλλεπαλλή-
λως δ' ἐπισωρεύεται τὰ κακὰ καὶ εἴτις ἐν τί που
ὑπεκφυγεῖν ἀποπειρῶτο λαθὼν αὐθις ἄλλῳ περι-
πίπτει καὶ μάλα ἄλλῳ καὶ οὐδὲν οὐδαμοῦ ὑγιές,
μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν ἄπιστον. Ἄρα τί σοι δοκῶ λέ-
γειν, ἱερὰ καὶ φιλότατη παστῶν κεφαλὴ; ἢ παρα-
παίειν τάχα καὶ ἔξω πάντα τοῖς ἐπὶ τοῖς γίγνο-
μένοις ἀληθείας φέρεσθαι; Ἐγὼ δὲ καὶ συνηυλί-
σθην ἀσμενέστερον θηρίοις, καὶ τούτων τοῖς ἀ-
γριώτερον τοῦ εἰκότος διακειμένοις, καὶ ἐπ' ἐρή-
μου ὅτι μάλιστα σκληρᾶς καὶ ἀδιαβάτου ἐνεφιλο-
χώρησα, ἢ ὀλίγον νοῦν ἔχουσιν ἄνθρωποις, καὶ
ἐν μέσαις πολιτείαις, οὐδὲν μέντοι ἄμεινον ἐκεί-
νων τῇ συναναστροφῇ ἐπιδεικνυμένοις· ποῦ γὰρ
ἐφ' ἡμῶν συνειδότης λαμπρότης; ἐπὶ ταῖς κρίσεσιν
ἀληθείας προσηγορία; ψεύδους ἀποτροπή; τὸ εὐ-
παρῆρσιςτον ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν; Ἐρῶν τὰ καλὰ,
ἐπ' ἀκμαῖς τὰ κακὰ. Παρ' ᾧ δὲ μόνον τὸ δύνασθαι
ὁπωσοῦν, καὶ πάντων ἀνθρώπων ὁ τοιοῦτος δι' ἀ-
μάθειαν ἢ σχετικιώτατος, τούτων μέντοι εὐδαι-
μονέστατος εἶναι νενόμισται. Αἴτιον δὲ πάντων ἢ
μοχθηρὰς τρόπων, ἢ κρινόντων ἄγνοια, ἢ κοινὴ
αὕτη ξυνωρίς καὶ κακίας πάσης γεννήτρια. Ἀλλ'
ἐμοὶ γὰρ καὶ οὕτως ἀγαπητὸν, καὶ ἐπ' εὐαριθμή-
τοις ἀνθρώποις καὶ τὸ θεῖον φοβουμένοις τὸ τῆς
ἀρετῆς διασώζεσθαι καὶ μὴ ἑτεροκλινῇ τὴν μά-
στιγα παρ' ὁποῦν πρὸς τὸ βίαιον παρατρέπεσθαι.
Ὡν ἐγὼ καὶ Νικόλεων ἔγνων τὸν ὁμόψυχον ἐν
Χριστῷ ἀδελφὸν, ἐφ' ᾧ μοι τῶν ἐλπίδων αἱ χρη-
στοὶ ἐπερείδονται. Τοιοῦτός μοι εἴης, μᾶλλον δ' οὐκ
ἐμοὶ, ἀλλὰ τῷ τῆς δίκης Θεῷ, ἀδελφῶν εὐλαβέ-
στατε καὶ σοφώτατε, καὶ παρακουφίζοις μὲν τὸ
βαρὺ τῶν περικυκλουσῶν με θλίψεων τῇ συνάρσει
τῶν εὐπροσδέκτων σου πρὸς τὸ θεῖον ἐντεύξεων
συναπαιτοίης δέ μοι καὶ τὴν ἄνωθεν τῶν ἀγαθῶν
χορηγίαν, ἐν' ἀσφαλῶς τὸ τοῦ βίου διαπλεύσω
κλυδώνιον καὶ πρὸς λιμένα καταντήσω τὸν πο-
θητὸν καὶ παρεύδιον. Ἐρῶμένον σε διαφυλάττοι
ὁ Κύριος ψυχῇ τε καὶ σώματι, ἀδελφῶν εὐλαβέ-

στατε καὶ σοφώτατε. Ἐνετίηθεν, βοηθρημιῶνος ἐ-
φθίνοντος.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΛΔ'

*Τῷ παραγιωτάτῳ πατριάρχῃ Κων/πόλεως
κυρίῳ Ἱερεμίᾳ, Μάξιμος.*

Πεῦσίν τινα τῆς ἱερᾶς σου ψυχῆς πυθέσθαι προ-
ῆγμαι, παναγιώτατε δέσποτα· καὶ γὰρ ἐπειδὴν τι
ἀμφισβητήσιμον ἢ καὶ μὴ τελείαν ἔχη τὴν διά-
κρισιν, αὐτόσε δεῖ προστρέχειν καὶ μόνον ἡγεῖσθαι-
πᾶν ὅ,τι περ ὁ θρόνος ἐκεῖνος θεσπίσει. Ἔστι δὲ
τοιαύτη ἡ πεῦσις προσῆλθε τις τῶν ἐν ἀξιώ-
ματι καὶ ποιμαίνειν λαχόντων ψυχὰς ἔχων τι
... τοῦ ἀδελφοῦ τοῖς ἀχράντοις μυστηρίοις
καὶ ἀπαξ καὶ δις καὶ τρίς καὶ πολλάκις καὶ δὴ
καὶ ἱερουργῆσαι καὶ τὴν συγχώρησιν ἀπαιτη-
θεῖς ἐπὶ πολλῶν τῶν εἰδότην οὐκ ἐπεκάμφθη πρὸς
ἔλεον. Οὐ γυμνὸν δὲ τοῦ γκλήμα, ἀλλὰ τὸ κοινὸν
ἐπιφερόμενον σκάνδαλον καὶ τὴν συνείδησιν τῶν
ἀδελφῶν λυμαινόμενον. Ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀδι-
κήσας ὁ τοιοῦτος καὶ λαβὰς δοὺς οὐ τὰς τυχεύσας
καὶ αὐτὸς ἔλαττον ἀντηδέικηται, κακεῖνο προφα-
νῶς καὶ ἐπὶ πάντων, τοῦτο δὲ λάθρα καὶ ἰδιαίτε-
ρον καὶ μετὰ τινος προκαλύμματος σκοπῶ τοῦ μὴ
πρόκριμά τι γενέσθαι τῷ ἀξιώματι. Τίνα δὴ περὶ
τούτου γνώμην ἔχειν δεῖ καὶ μάλα πυνθάνομαι τὴν
εὐαγγελικὴν συμβουλήν ἀνατρέποντος καὶ πρὶν ἢ
διαλλαγῆναι τῷ ᾧ περ ἐκπεπολέμωται, τὸ δῶρον εἰς
τὸ θυσιαστήριον προσφέροντος καὶ μετὰ κοινοῦ
τοῦ σκανδάλου καὶ μᾶλλον ἀδικήσαντος ἢ περ ἀ-
δικηθέντος καὶ πολλάκις ἀπαιτηθέντος τὴν συγχώ-
ρησιν καὶ μὴ ἐνδιδόντος, ἀλλὰ σκληρυνόμενου
καὶ ἐπαπειλοῦντος τὰ χεῖρω καὶ ὁμῶς προσφέρον-
τος. Τίνα οὖν περὶ τούτου ἔχει τὴν γνώμην ἡ ἱε-
ρωτάτη σου κεφαλὴ καὶ ὅπως ἂν περὶ τούτου ἡ-
μεῖς τοῦ λοιποῦ διατεθείημεν αὐτόθεν διδαχθῆναι
γλιχόμεθα· ἡμεῖς γὰρ τὴν λύμανσιν καὶ μάλα δε-
δοίκαμεν καὶ τὸ ψωριῶδες διὰ τὸ τῆς κοινωνίας ἐ-
πικίνδυνον ἡγούμεθα ἀποτρόπαιον. Εἰ δὲ μὴ σφαλ-
λόμεθα ἢ σὴ ψῆφος κατερεῖ, παναγιώτατε δέσπο-
τα. Ἐρῶμένην διαφυλάττοι ὁ Κύριος τὴν ἱερὰν
σου κεφαλὴν εἰς τὴν τῆς ἱερᾶς Ἐκκλησίας διόρ-
θωσιν. Ἐνετίηθεν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΛΕ'.

*Τῷ μεγάλῳ πρωτοσυγκέλῳ Διονυσίῳ, Μά-
ξιμος ὁ Μαργούριος εὖ πράττειν.*

Πρώην(οὐπω πρώην)γράμματα πρὸς σε ἐνεγρά-
ξα, θεῖα μοι καὶ ἱερὰ κεφαλὴ Διονύσιε, καὶ σου
τῆς ἐπὶ τοσοῦτο καθηπτόμην σιγῆς, ὅτι πολλὰ
κομιζόμενος οὐδ' ὀλίγα γοῦν ἀντιπέμπειν προήρη-
σαι, οὐκ οἶδ' ὁπότερον ἀμελῶν, ἢ περ οὐδὲν ὅλως

τιθέμενος τὰ ἡμέτερα, πάντως δὲ οὐκ ἄνευ πά-
θους ἐκάτερον. *Ἦ τοίνυν τὸ κατὰ σὲ πάθος θερά-
πευε τοῦ λοιποῦ, εἴτι τοιοῦτο ὁπωσοῦν ἐγγεγέ-
νηται τῇ ψυχῇ, ἢ αὐτοῖς γράμμασι σφαλλομένου
ἐφ' οἷς ὑποπτεύομεν ὑποδείκνυε καὶ οὐκ ἀγανα-
κτῆσομεν ἐλεγχόμενοι, μᾶλλον δὲ καὶ ἐπευχари-
στήσομεν καὶ προβλεπτικωτέρους εἰς τοῦτον εἶναι
καταναγκάσομεν ἑαυτοὺς καὶ μὴ μάτην μηδὲ ἐκ
τοῦ παραχρῆμα ἀφιλίας φίλων κταφηρεῖσθαι.
*Ἐρβώσο, ἱερὰ καὶ φιλότατη σοι κεφαλὴ, καὶ εἴτι
καινὸν πρὸς τοῦ φίλου διαμήνυε καὶ ὑμῶν καὶ ὁ-
πως ἔχει τὰ κατὰ σὲ καὶ τὰ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς
ἐκκλησίας ὅποι δὴ καὶ κεχώρηκε. Προσθήσεις δὲ
οἷδ' ὅτι καὶ τὸν γραμματικὸν εἰς τὰ ὕστερον ἀνα-
λυτικὰ ἤδη ἀπέλαβες καὶ εἴτι σοι πρὸς τὴν εὐρε-
σιν τῶν ὑπομνημάτων τοῦ μακαριωτάτου πρὸς
τὰς τοῦ Συνεσίου ἐπιστολάς μέχρι τούτου διαμε-
μηχάνηται· χαριτῇ γὰρ τὰ μέγιστα ἐπὶ πᾶσι καὶ
διὰ πάντα ἴσως. *Ἐνετίθηθεν μακακτηριῶνος γ'
ἱσταμένου ἀφ' ἧς.

ΒΥΡΩΝΟΣ

Η ΝΗΣΟΣ.

*Η

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ.

ΑΙΣΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

IV.

Σκυθρωπάζων καὶ μικρὸν ἀριστάμενος ὁ Χρι-
στιανὸς εἶχεν ἐπὶ τοῦ στήθους τὰς χεῖρας ἐσταυ-
ρωμένας, τὴν πρὸ μικροῦ διάπυρον, ἀταρβῆ καὶ
ἄφροντιν τοῦ προσώπου του ἔκφρασιν εἶχε διαδε-
χθεῖσα χροιά πελιδνὴ καὶ μολυβδόχρους· ἡ καστα-
νόχρους κόμη του, ἡ ἄρτι εἰς χρίεντας συνε-
στραμμένη ἰούλους, ἀνωρθοῦτο ἤδη ἐπὶ τοῦ με-
τώπου του, δίκην ἐχιδνῶν ἡρεθισμένων· ἀκίνητος
ὡς ἀνδριάς, συσπῶν τὰ χεῖλη μέχρι κινδύνων πνι-
μονῆς, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ βράχου μετ' ἀπειλητι-
κοῦ ὕφους, ἀλλ' ἐν σιγῇ, ἄνευ δ' ἐλαφροῦ τοῦ ποδὸς
πλήγματος, οὗ ἡ πτέρνα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν
ὕπесκαπτε τὴν ἄμμον, θὰ ἐφάνετο εἰς ἀγαλμα
μεταβεβλημένος· βήματά τινα ἀπώτέρω ὁ Τορκίλ
ἐστήριζε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ ἐξοχῆς τινος τοῦ βρά-
χου. Καὶ αὐτὸς ἐν σιγῇ διετέλει, τὸ αἶμά του
ἐρρέεν . . . οὐχὶ ἐκ θανατηφόρου πληγῆς . . . ἡ
σκληροτέρα πληγὴ του ἦν ἡ ἐνδόμυχος. Τὸ πρό-
σωπόν του ἦν ὠχρὸν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐσθεςμένοι
σχεδόν· σταγόνες δ' αἵματος τὴν ξανθὴν χραίνοντες
κόμην του, ἐμαρτύρουν ὅτι ἡ κατάπτωσις ἦν
προῖον οὐχὶ ἀπελπισίας, ἀλλὰ νευρικῆς ἐξαντλή-
σεως. Παρ' αὐτὸν ἴστατο ἄλλος τις ναύτης, ὡς
ἄρκτος τῶν δασῶν τραχὺς, ἀλλὰ πλήρης στοργῆς

ἀδελφικῆς· ἦν δ' οὗτος ὁ Βέν-Βούτιγγ, ὅστις ἀ-
σχοληθεὶς εἰς τὸ νὰ πλύνῃ, νὰ σπογγίσῃ καὶ περι-
δέσῃ τοῦ Τορκίλ τὸ τραῦμα, ἤναψε κατόπιν τὴν
πίπαν του, τὸ τρόπαιον ἐκεῖνο τὸ ἐπὶ ἑκατὸν ἐπι-
ζῆσαν μάχας, τὸν φάρσον ἐκεῖνον, ὅστις ἐν διαστή-
ματι χιλιάδων νυκτῶν εἶχεν εὐφράνει τὴν καρ-
δίαν του. Τὸ τέταρτον δὲ καὶ τελευταῖον μέλος τῆς
ομάδος ἐκείνης τῶν φυγᾶδων περιεπάτει ἐνθεν κά-
κει· μετ' ὀλίγον, ἱστάμενος, ἐκοπτεν, ἐλάμβανε
χάλικα, ὃν ἐβθὺς ἄφινε νὰ πέσῃ . . . κατόπιν δι' ὁρμη-
τικοῦ τρέχων βήματος, αἶφνης ἀνεχαιτίζετο· ἔρ-
ριπτε βλέμμα ἐπὶ τῶν συντρόφων, ἐσύριζε τὸ ἡ-
μισυ σκοποῦ καὶ διεκόπτετο . . . ὕστερον δὲ ἐπα-
νελάμβανε πάντα ταῦτα τὰ ἀφροντισίας ἅμα καὶ
ταραχῆς ἀνάμικτα κινήματα. Ἰδοὺ λίαν ἐκτενὴς
περιγραφὴ, νὰ παραστήσῃ σκοποῦσα ὅ,τι ἐν δια-
στήματι μικροτέρῳ πέντε στιγμῶν συνέβη· ἀλλ'
ὁποῖων στιγμῶν! Παρόμοιαι στιγμαὶ ἐν τῇ ἀνθρω-
πίνῳ βίῳ, πρὸς ἄλλας τόσας ἀντιστοιχοῦσιν ἀνα-
νασίαις.

V.

*Ἐπὶ τέλους ὁ Ἰάκωβος Σευσκράπ, ἀνὴρ πε-
προικισμένος μὲ ὑδραργύρου εὐκίνησίαν καὶ ἀνε-
μοδείκτου ἐλαφρότητά, μᾶλλον ἀνδρείος ἢ εὐστα-
θοῦς, μᾶλλον διατεθειμένος ν' ἀποπειραθῇ τολμήμα-
τος καὶ νὰ φανερωθῇ, ἢ νὰ παλαίῃ κατὰ τῆς ἀπελ-
πισίας, ἀνέκραξε *God-damn!* συλλαβὰς, ἐνεργείας
σημαντικᾶς, τὸ βάθος συνιστώσας τῆς ἀγγλικῆς
εὐγλωττίας, ἀνταποκρινομένης δὲ πρὸς τὸ Ἀλλὰ χ
τῶν Τούρκων, πρὸς τὸ ἐθνικὸν τῶν Ῥωμαίων ἐπι-
φώνημα *Proh Inpiter!* διότι οὕτω πως οἱ λαοὶ
ἅπαντες δίδουσι διέξοδον εἰς τὰς πρώτας των ἐντυ-
πώσεις, δι' εἰδους ἡχοῦς τὴν ἀμηχανίαν των ἀντα-
νακλώσης. Ὁ Ἰάκωβος τῶνόντι ἐν ἀμηχανίᾳ διέ-
κειτο. Οὐδέποτε ἥρως ἐν πλειοτέρᾳ εὐρέθῃ ἀγωνίᾳ,
ἀγνοῶν δὲ τί νὰ εἴπῃ, ἐβλασφήμησε. Δὲν ἔπραξε
δὲ τοῦτο ματαίως, διότι ὁ ἡχος οὗτος, οἰκετός εἰς
τοῦ Βέν-Βούτιγγ τὸ οὖς, ἀπέσπασεν αὐτὸν τῆς
βαθείας ἐκστάσεως, ἐν ᾗ ἐβύβιζεν αὐτὸν ἡ πίπα·
ἀποσύρας αὐτὴν τοῦ στόματος ἀνέλαβεν ἡθος
ἐπιτηδεύσεως, πλὴν ἡρέσθη ν' ἀποπερατώσῃ τὴν
ἀρξαμένην βλασφημίαν, συμπληρώσας τὴν φράσιν
δι' ἐπαρδῆς, ἧς ἀνωφελῇ τὴν ἐπανάληψιν κρίνομεν.

VI.

*Ἀλλ' ὁ Χριστιανὸς, ἄλλης βαφῆς ἀνὴρ, ἐν τῇ
στυγνῇ ἀκίνησίᾳ του, ἦν ὁμοίος πρὸς ἡφίστειον
ἐσθεςμένον, σιωπηλὸς. Ζοφερός, ἐξηγριωμένος· τὰ
ἴχνη ζεύσεως ἀκόμη ὀργῆς ἐπὶ τοῦ νεφροσκεποῦς
ἐπεκράθησαν προσώπου του· ἐπὶ τέλους τὸ σκοτει-
νὸν ἀνυψώσας μέτωπόν του, ἔρριπεν ἐν βλέμμα
ἐπὶ τοῦ ἐκλελυμένου καὶ εἰς βηματῶν τινῶν ἀπό-
στασιν κατακεκλιμένου Τορκίλ. «Ὡς αὐτοῦ λοι-